

Svezak 4, broj 3

april 2023.

VIJESTI O BORBI PROTIV TERORIZMA

ZA I O BALKANU

U OVOM BROJU

Vijesti i informacije o antiterorističkim naporima - 1

Peter Jongbloed preuzima dužnost rezidentnog pravnog savjetnika OPDAT-a za Bosnu i Hercegovinu, Srbiju i Crnu Goru - 2

Kosovo osuđuje drugog stranog terorističkog borca koji je vraćen u maju 2022. - 2

Danska izrekla kaznu ženi iz BiH zbog pružanja pomoći ISIS-u u Siriji - 2

Izveštaji CTED-a: Procjena nedostataka u provedbi ključnih odredbi Rezolucija Vijeća sigurnosti za suzbijanje finansiranja terorizma - 3

Vijesti o antiterorističkim naporima i informiranje i uvezivanje s partnerima u regiji

Ministarstvo pravde (DOJ), Ured za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT), u partnerstvu s američkim State Departmentom, Uredom za borbu protiv terorizma

U ovom broju predstavljamo Petera Jongbloeda, novog regionalnog pravnog savjetnika OPDAT-a za borbu protiv terorizma sa sjedištem u Sarajevu. Zamijenivši Toma Saundersa, ranijeg OPDAT-ovog rezidentnog savjetnika za borbu protiv terorizma, Peter će staviti na raspolaganje svoje veliko stručno znanje kolegama iz reda organa za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji. Također, donosimo i informacije o nedavnim osuđujućim presudama protiv stranog terorističkog borca na Kosovu i žene koja je vraćena u Dansku. Zaključujemo s pregledom ključnih nalaza u najnovijim izvještajima Izvršne uprave Odbora za borbu protiv terorizma Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda (CTED) o pitanjima koja se odnose na suzbijanje finansiranja terorizma.

Joe Baldwin
Rezidentni pravni savjetnik
za borbu protiv terorizma na Balkanu
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Tirana
BaldwinJR@state.gov

Peter Jongbloed
Rezidentni pravni savjetnik
za borbu protiv terorizma na Balkanu
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Sarajevo
JongbloedPS@state.gov

Bledar Bashanović, pravni stručnjak
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Tirana
BashanovicB@state.gov

Jasenska Ferizović, pravna savjetnica
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Sarajevo
FerizovicJ@state.gov

Peter Jongbloed preuzima dužnost rezidentnog pravnog savjetnika OPDAT-a za Bosnu i Hercegovinu, Srbiju i Crnu Goru

Sa zadovoljstvom vas obavještavamo da je 17. marta Peter S. Jongbloed preuzeo dužnost rezidentnog pravnog savjetnika za borbu protiv terorizma za BiH, Srbiju i Crnu Goru.

Peter je karijerni savezni tužilac Distrikta Connecticut gdje je do nedavno bio rukovodilac Jedinice za nacionalnu sigurnost i kibernetički kriminal. Blisko saradujući sa brojnim partnerima u provedbi zakona, bavio se raznim pitanjima nacionalne sigurnosti, uključujući istrage i krivično gonjenje američkih državljana koji su namjeravali oputovati u inostranstvo kako bi se borili na strani ISIS-a i Al-Kaide. Također, u predmetima nacionalne sigurnosti, u saradnji sa organima za provedbu zakona, sudjelovao je u istragama i krivičnom gonjenju onih koji su prijetili da će nauditi pravosudnim službenicima, izabranim javnim dužnosnicima, etničkim i vjerskim vođama i vjerskim objektima. Peter je blisko i redovno saradivao sa lokalnim, državnim i saveznim finansijskim istražiteljima prateći protok novca u i iz Sjedinjenih Država, a u novije vrijeme i protok digitalnih valuta poput kriptovaluta kako bi otkrio kriminalne aktivnosti, kao što su prevare i finansiranje terorizma. Tokom svoje karijere uspješno je sudjelovao u istragama i krivičnom gonjenju raznih saveznih predmeta reketiranja u koje su bili uključeni članovi i saradnici Cosa Nostre koji su se bavili ubistvima, lihvaranjem, iznudama, nezakonitim kockanjem i prevarama, kao i predmeta lokalnih uličnih bandi koje su učestvovala u ubistvima i pucnjavama, trgovini drogom i krivičnim djelima koja se odnose na nezakonito posjedovanje i druge oblike zloupotrebe vatrenog oružja.

Peter je obnašao razne rukovodilačke funkcije pri državnom tužilaštvu Connecticuta, između ostalog, radio je i kao prvi pomoćnik državnog tužioca, šef krivičnog odjela i šef odjela za organizirani kriminal. Prije nego što je 1987. postao pomoćnik državnog tužioca, Peter je radio u okrugu Connecticut kao pravni saradnik za američkog okružnog suca Alana H. Nevasa. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta Quinnipiac, na programu postdiplomskih studija, a dodiplomski studij je završio na Trinity Collegeu u Hartfordu, Connecticut.

Kosovo osuđuje drugog stranog terorističkog borca koji je vraćen u maju 2022.

Sudsko vijeće Posebnog odjela Osnovnog suda u Prištini proglasilo je 1. februara 2023. godine Ylbera Belu krivim za organiziranje i sudjelovanje u terorističkoj organizaciji. Optuženi je osuđen na pet godina zatvora, računajući od dana kada je vraćen na Kosovo.

Bela (40) je vraćen u domovinu u maju prošle godine tokom zajedničke akcije povratka koju su provele Albanija i Kosovo. Prilikom očitovanja na suđenju izjasnio se krivim po optužnici. Bela je priznao da je 2013. putovao u Siriju kako bi se pridružio terorističkim organizacijama Jabhat al Nusra i ISIS.

U svojoj presudi, sud je kao otežavajuće okolnosti uzeo visok stepen uključenosti u terorističke aktivnosti ISIS-a, njegovu volju i namjeru da se pridruži takvim aktivnostima, visok stepen rizika koju za društvo predstavlja krivično djelo optuženika, a sve to povezano s namjerom izazivanja osjećaja nesigurnosti i straha kroz terorističko djelovanje usmjereno protiv života, ljudskih sloboda i međunarodnog pravnog poretka. S druge strane, kao olakšavajuće okolnosti sud je uzeo priznanje krivice, mladost optuženika, saradnju sa sudom te njegovo kajanje.

Konkretno, sud nije odobrio zahtjev optuženika da mu se u kaznu uračuna vrijeme koje je proveo u zatočeništvu Sirijskih demokratskih snaga prije izricanja kazne.

Izvor: Specijalno tužilaštvo Kosova

Danska izrekla kaznu ženi iz BiH zbog pružanja pomoći ISIS-u u Siriji

Danski okružni sud je 28. februara osudio Elminu Alijić, koja ima dvojno državljanstvo BiH i Danske, na četiri godine zatvora zbog pružanja podrške Islamskoj državi. Sud joj je također oduzeo dansko državljanstvo, što znači da će nakon odsluženja zatvorske kazne vjerovatno biti deportovana u Bosnu i Hercegovinu.

Alijić je sa porodicom oputovala u Siriju 2015. godine. Tokom boravka u Siriji radila je kao domaćica, pružajući tako podršku terorističkoj organizaciji. Godine 2021. vraćena je iz jednog od sirijskih kampova zajedno sa svoje osmero djece.

Na kaznu i rješenje o oduzimanju državljanstva može uložiti žalbu.

Izvori: [Danish-Bosnian woman gets four-year sentence for aiding Islamic State in Syria](#)
[Dansk-bosnisk kvinde udvises for husmorliv i IS-kalifat](#)

Izvještaji CTED-a: Procjena nedostataka u provedbi ključnih odredbi rezolucija Vijeća sigurnosti za suzbijanje finansiranja terorizma

U 2021. i 2022. godini Izvršna uprava Odbora za borbu protiv terorizma Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda (CTED) provela je tematsku procjenu nedostataka u provedbi ključnih odredbi relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti o finansiranju terorizma i objavila dva izvještaja u kojima govori o svojim nalazima. Procjena se temelji na informacijama koje su prikupljene u posjetama 13 država članica sa ciljem utvrđivanja prioriteta područja u kojima bi državama trebalo pružiti podršku u izgradnji kapaciteta, odnosno ciljanu tehničku pomoć i specijaliziranu ekspertizu.

Prema ovim izvještajima, jedan od identificiranih nedostataka odnosi se na nedovoljno razumijevanje rizika od potencijalnog finansiranja terorizma. U tom smislu, izvještaji utvrđuju da neke države članice još nisu uradile procjenu rizika od finansiranja terorizma ili da njihove nacionalne procjene rizika nisu dovoljno sveobuhvatne. U izvještajima se nadalje navodi da neke nacionalne procjene rizika nisu potkrijepljene pouzdanim statističkim podacima i da države te procjene ne ažuriraju redovno. Preporuke za rješavanje utvrđenih nedostataka uključuju, između ostalog, pružanje podrške u provedbi regionalnih procjena rizika od finansiranja terorizma i sveobuhvatniji pristup koji podrazumijeva širi spektar aktera pri analizi postojećih i novih rizika od finansiranja terorizma.

Izvještajima su utvrđeni nedostaci u zakonima koji kriminaliziraju finansiranje terorizma. Neki od nedostataka u ovom području su propusti da se finansiranje stranih terorističkih putovanja izričito kriminalizira, zatim, preuska definicija „sredstava“, zahtjevi da finansiranje pojedinačnih terorista mora biti povezano sa određenim terorističkim činom, nerazmjerne sankcije, itd. Međutim, ove se rupe „postepeno rješavaju i trenutno su prvenstveno tehničke prirode, te zahtijevaju određene prilagodbe u zakonodavstvu ili tek pojašnjenja u sudskoj praksi.“

Izvještaji CTED-a nadalje ukazuju da „istraga i krivično gonjenje finansiranja terorizma ostaje izazov na mnogim nivoima, od tehničke stručnosti do međunarodne i međuagencijske saradnje. U tom pogledu, izvještaji ističu općenito nizak broj uspješnih krivičnih gonjenja. Provođenje paralelnih finansijskih istraga u slučajevima terorizma nije obavezno, a mnoge države ne istražuju niti krivično gone ta krivična djela, naročito tamo gdje nema očite veze sa određenim terorističkim činom. Općenito, države ne provode finansijske istrage stranih terorističkih boraca. Izvještaji nadalje ukazuju na to da finansijsko-obavještajna odjeljenja/jedinice (FOO) nisu uključene u postojeće međuagencijske platforme koje se koriste za razmjenu informacija o terorističkim prijetnjama i istragama te da međuagencijska saradnja ima nedostataka. Zbog toga „vrlo malo prijava vezanih uz finansiranje terorizma koje FOO podnose relevantnim tijelima za provođenje zakona rezultira daljnjim radnjama, uključujući i krivične istrage.“ Još jedan izazov na koji ukazuju izvještaji tiče se zaštitnih mjera koje bi omogućile učinkovito pretvaranje finansijskih obavještajnih podataka u dokaze koji se mogu koristiti u sudskim procesima za finansiranje terorizma. Konačno, FOO-ima i drugim relevantnim tijelima općenito nedostaju tehnički kapaciteti i stručnost za otkrivanje, osujećivanje i istraživanje predmeta finansiranja terorizma. Kako bi se odgovorilo na te izazove, izvještaji preporučuju organiziranje obuke o istragama i krivičnom gonjenju finansiranja terorizma za tijela za provođenje zakona, tužitelje i sudije; jačanje sposobnosti svih nadležnih tijela uključenih u suzbijanje finansiranja terorizma; olakšavanje razmjene iskustava sa drugim državama članicama o jačanju međuagencijske saradnje u borbi protiv finansiranja terorizma; te

pružanje softverskih i drugih relevantnih alata za analizu finansijskih transakcija.

Kada je riječ o mehanizmu zamrzavanja imovine, izvještaji primjećuju da zakonodavni okvir za provedbu mjera zamrzavanja imovine u skladu sa Rezolucijom 1373 (2001) u nekim državama ili ne postoji ili se nedovoljno koristi, odnosno nedovoljno je operacionaliziran. Procjena je također ukazala da se u nekim državama mjere zamrzavanja ne provode učinkovito, odnosno da se provode sa zakašnjenjem te da postoje nedostaci u smislu preispitivanja i stavljanja pojedinaca ili organizacija na nacionalnu listu, odnosno brisanja sa te liste, te formuliranja i saopštavanja o stavljanju na nacionalnu listu. Još jedno problematično područje je zamrzavanje virtualne imovine jer državama općenito nedostaje praktičnog znanja i iskustva za provedbu takvih mjera. U izvještajima se preporučuje da države razviju priručnike o provedbi mjera zamrzavanja imovine te da razmjenjuju iskustva i dobre prakse u toj oblasti.

Izvještaji također ukazuju na nekoliko nedostataka u sprječavanju terorističke zloupotrebe usluga prenosa novčanih vrijednosti, neformalnih finansijskih mreža i kurirskih usluga prenosa gotovine. Neke države ne provode procjene rizika u pogledu novih metoda plaćanja i finansijskih instrumenata i nedostaju im operativni kapaciteti za učinkovito otkrivanje i sprječavanje korištenja sistema sličnih hawala sistemu u svrhe finansiranja terorizma. Ostali problemi se tiču praćenja usklađenosti operatera za prenos novca, neodgovarajućih mjera granične i carinske kontrole te nedovoljne bilateralne i međunarodne saradnje. Što se tiče potonjeg, u izvještajima se naglašava da „države nemaju prekograničnu saradnju i ne koordiniraju akcije ometanja i razbijanja mreža koje djeluju kao kuriri gotovine i koji nezakonito trguju preko granica, a koje finansiraju terorizam,“ te da bi države trebale poboljšati svoju razmjenu informacija sa stranim kolegama s obzirom na to da se većina novca prenosi preko granica.

Izvještaji CTED-a dodatno upozoravaju na nedostatke u rješavanju rizika finansiranja terorizma povezanih sa virtualnom imovinom i platformama za grupno finansiranje. To uključuje, između ostalog, neadekvatne regulatorne okvire za virtualnu imovinu, neproširivanje propisa o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma na platforme za grupno finansiranje, neadekvatne smjernice obveznicima i nedostatak iskustva/kapaciteta za istraživanje terorista koji koriste virtualnu imovinu. Preporuka je da se zemljama pruži pomoć pri izradi i donošenju regulatornog okvira za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma u pogledu virtualne imovine i olakša razmjena iskustava i najboljih praksi u tom pogledu, kao i da se organiziraju programi obuke i alati za istraživanje predmeta finansiranja terorizma koji uključuju kriptovalute i druge nove tehnologije plaćanja.

Pored toga, uočeno je da zemlje nisu napravile procjene rizika od zloupotrebe sektora neprofitnih organizacija u svrhe finansiranja terorizma i da nisu uspostavile mehanizme za ciljanu praćenje ili nadzor sektora neprofitnih organizacija na temelju rizika. U nekim zemljama su uočeni nedostaci u pogledu regulatornog okvira neprofitnih organizacija i mjera transparentnosti donacija.

Naposljetku, izvještaji ukazuju na nedostatke u analiziranju i otkrivanju veza između organiziranog kriminala i finansiranja terorizma. U tom smislu, napominje se da većina država nema pravne okvire, prakse ili resurse za proaktivnu istragu ovih veza i stoga nisu u stanju utvrditi je li prihod od nekih predmeta organiziranog kriminala bio namijenjen ili korišten za finansiranje terorizma. Kako bi se riješili uočeni nedostaci, izvještaji preporučuju organiziranje obuke i drugih oblika pomoći „kako bi se poboljšala sposobnost nadležnih tijela za otkrivanje i osujete veze između terorizma, njegovog finansiranja i organiziranog kriminala.“

Izvor: [CTED Thematic summary assessment of gaps in implementing key countering the financing of terrorism provisions of Security Council resolutions](#)